

ח

אור

פרשת נשא ה

תהיים

אור

פרשת נשא ה

תהיים

ט

למה הצורך לזכרון, ומה גם שהמעשה אינו רחוק להסדריו וזכרון, גם למה יתייחס למנחת שעורים שהיא מנחת עון וזה לא רואה אני שהוא קרוב מנחה תדשה לישראל ממנחת הפסח. עוד צריך לדעת הפונה במעשה זה של מים קדושים, מה מעשיהם של מים, ולמה נקראו קדושים, ורז"ל אמרו (סוטה ט"ו: ספרי) שנתפנו לומר שקדשו בכלי שהוא הכיור, גם לזה יש להשקיל למה יצו ה' על דבר זה, גם מה הוא פעלת הספר להשקותה בו, בשלמא מה שעשה משה בעגל שהשקה את ישראל הוא על דרך הספרו רעתו (ורמיה ב) גם למה מן המקדש, גם דקדק שיהיה מהמזמן במקדש (סוטה שם) ולא יתפר, נפלאים ממני הדברים, גם אמרו ונתן אל המים ואמר ז"ל (שם) שצריך שיהיה העפר צף על פני המים, ורקנן סוכרים שאם הקדים העפר למים פסול, מה קצב דבר זה, ורואני שלא הזכיר הכתוב במצוה זו חקה לסתם פי שואל לאמר לא תשאל, גם אמרו מי המרים לא ידעתי למה יקרא להם מרים, ורז"ל בספרי אמרו מרים נהפכים המים להיות מרים, דבר אחר על שם סופן ממרין את הגוף, ובגמרא (שם כ.) אמר אבוי דשמואל צריך שימתן דבר מר לתוך המים מאי טעמא דכתיב המרים שמרים כבר עד כאן. והדברים תמוהים למה סתם ה' הדברים במצוה זו, נוסף על תמימת הדבר בכללותו:

ואפשר לפרש הענין על פי מה שקדם לנו מידעיה בפנימיות התורה, הלא השמעתיך בפנימית בראשית (כ) בפסוק ויכלו והיות תכסף ותכל תאנתו להדבק אל האלהים חיים ברוב הוא, והרגש תאבון זה ישנו גם בבולמי גועץ כל אחד כפי שער הרוחניות אשר הטביע בו הבורא כפי מה שצריך לקיימו ולתת שבה לבוראו כאומרו (משלי טו) כל פעל ה' למצוהו. עוד מצינו לרז"ל שאמרו (ב"ר פ"ה) טעם שנקראו מים בוכים לצד שה' פלג המים חצים למעלה וחצים גשארו למטה

מתחת למעשה, המים שושארו למטה הם בוכים ומתאנחים על שלא זכו להתקרב לאלהים חיים בתצי העליון, כי הוא זה כסף הנבכרים יחד ותקנותם:
עוד הן הראנו ה' את אשר יתפץ לקבוע דירה בתחתונים מימי אדם, ובחטאו נתקללה האדמה וגבה כסא אדם, ובחטאו נתקללה העולם, (ב"ר פ"ט) עד עת בוא דברו פיוס מפן תורה ויחשק למעשה דדיו לדור בתחתונים, וזה לך האות מאמרו במדבר לבני ישראל לעשות לו מקדש, ולא המתין עד בואם אל ארץ נושבת שהיה נשאר זמן מועט אם לא היה מעשה המרגלים, וכשהתעברו על אפלו אחר שנידוה שכינה וישפן כבודו שנים רבות סלק ה' שכינתו ושב למקומו הראשון שמים לרום, ומעמה זולת החטאים אשר יסובבו תהיה דירת אלהים חיים בתחתונים, וזה וכתה ה' דמעת המים הבוכים ויפטר חרפת הארץ וישמחו המים ותגל הארץ אשר אברהם ה' ונתקן מקנה דוד עולם והנה עתה עת דודים, ואם יסובבו החטאים ישוב הדבר לכמות שהיה וירום הכסא, ועל זה דרו הדונים לקול תתו מים, וצריך להעיר אצל בלמודים אלו כי הטבת ישראל בשעמרו על הר סיני והקשרתם הנה גם פן ראוי להשרות שכינתו ותבדוד בארץ ומלאה הארץ דעה ודירת ה' בתחתונים כבעליונים ויתעלה מקומנו זה, פי המעלה והנרידה מלונה בקרבנם לפני ה':

ותמצא שאמרו ז"ל (שמו"ר פ"א) חרות ממלאך המות וכו' חרות מוצר הרע, ועל ידי עון העגל חזר העבור לכמות שהיה והוציא ראשו השטן ולא הוציל הטבתם של ישראל אלא למקום מגבל תוך מחניהם, אבל בכללות העולם נשמ"ו פיוס זעם ותזר קב המות לעולם, מה שאין פן בזמן המקנה אשר יאבד כל בתנית הרע כאומרו (זכריה י) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ שאז ארצנו תקרא ארץ חיים כי בלע המות הנצח: וישמר לך הדברים ועל פיהם נעלה במסלת

בנות הענין על נכון, פי יצו ה' בקנאת איש אשתו פי יבדקנה במעשה זה שביאנה אל מקום אשר שם חונה האלהים, ויבכר העירותיך פי למקום שהוא יקרא ארץ העליונה לצד ששכנה שם שכינה, ואינה בכלל ארור אשר אברהם ה', גם מים אשר שם לא תרד עיניהם דמעה, כי למה יבכו ולמה ירע לבכם, וצוה ה' שיקח מהמים ההם קדושים, וקראו קדושים בקרבכם לפני ה' קדוש ונורא שמו, וצוה העירך מעשה המים, ואין דברי סותרים חס ושלום דברי רבותינו שאמרו שהיו מקדשים בכיור, אלא ממה שדבר ה' בדרך זה נתפנו לרובי גם בן אלהים חיים, גם צוה לקחת מן העפר המקדש דוקא לצד שהוא קרוב לקדוש ועליון ברוב הוא, וצוה שלא יתפר דבר אלא מן העפר המוכן לפני ה' בלא הפסק בגן פמאמרם ז"ל (סוטה ט"ו) לצד היותם יותר קרובים ומרגישים בהשראת שכינה בהם, מה שהרגש זה אינו בעפר שהוא חוץ למקדש כי לא טעם טעם זה עד הנה לעשות את אשר חפץ ה' עשות:

וצוה ה' שימתן המים תחלה והעפר למעלה, הטעם בסדר אשר הטה בעולם, ותמצא שחכמים שאמרו שאם הקדים העפר לא עשה כלום אמרו אם היו מערבים בשמים, והוא הענין עצמו שהם סדורים מים ועפר, כי יש חלק שהמים למטה והעפר למעלה ויש חלק שהמים אצל העפר, אבל עפר למטה אין הנמא זו בסדר מים חיים, ור"ש שאמר שם (טו:) אפלו עפר למטה סוכר שאין להקפיד כי יש מים למעלה מהעפר ודי שיתקדשו המים בכלי ונהו חיותם להרגיש בהרגש הצריך לענין:

וצוה ה' לכתב פנימית סוטה באפירות שבה ומותקיים כל הכתב בפנים והעפר החוץ, והטעם לתת כח בהם לעשות מעשה אשר יתפצו עשות, וצוה עוד שיקריב מנחה מהשעורים, הטעם דגמא למנחה פחותה שהביא קין בתחלת העולם, וזה נקבב מחטא אדם ותוה, והוא הנזכרת עון אשר גרם בכי למים וקללה לאדמה, והוא מאמר מנחת זכרון

מנחת עון, ואז ישקה האשה המים, והנה כבוא המים הנהם במעי האשה כמתוי השם בתוכו אם האשה טמאה הנה השם ההוא על ידי המנחה שמונחת עון וזכר עון הקודם ורגישו המים וצוה יהיו מרים כי יזכרו יגונם ויבכיתם וה' קחה את דמעתם, והנה האשה השמאה תסובב מרתם וכבאו בה המים המקברים למרים יזככו מעיה ויעשו בה נקמה כי זאת האשה הגורמת בקינתם, ויבכח השם הנתון בהם ויקמו נקמתם ממנה, והיודע חטא תנה בקינת נחש ידע פי זה הוא עון הראשון אשר העלה שכינת אור עליון מעולם זה הסחתו, וכפי זה האם ימצא איש את אויבו וישלחנו, ויקומו בה הפא להרגו השכם להרגו, ויעשו נקמה בה בין המים בין העפר שלשניהם יש גרם רעה, והגם שלא הזכיר הכתוב אלא מים יש בו גם העפר:

כח) ואם לא נטמאה וגו' וטהרה וגו'. פפל לומר וטהרה, לצד שקא לומר פי מלבד שתקנה האשה מהמים ולא ישתיתנה עוד לה ונקתה וננרעה ורע, לזה התנה שהרה פרוש לא נטמאת בנתינת שכיבתו של איש מפלעדי אישה, וטהרה מדבר מגפה שהוא מעשה הנואפים הקודמים לביאה חשק הזולת וזכוכ ונשוק ודומה לו, אז הוא שייטיבו לה המים בכל הכתוב, אבל אם לא נטמאה אבל לא נטמאה מענפי החטא הגם שמתקי מהענש לא יגיענה טובות האמורות, ותמצא שבישבועת הבהן אמר כי שטית תחת וגו' וכי נטמאת וגו', וקשה מה הוא פננתו במאמר כי שטית, אם הוא כי נטמאת לא היה לו לומר וכי נטמאת בתוספת נא"ו, אלא ודאי שנתפנו לענין דברים הקודמים לטמאה שהוא חשק הזולת וכו', והתנה וכי נטמאת אז הוא שיהיה לה ענש, ואמר מהפסיות אם לא היו בו התלקות נתקנה בהרע ותצליח בדבר טוב, ותלקה האמצעית מוכנת מאמצעות הדברים, ורז"ל אמרו (שם י"ג) וטהרה היא מאיש אחר, ולדרבנו איש אחר נכלל במאמר לא נטמאה כי דרך פלל אמר בין מאיש זה בין מאחר: